

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

DIRECȚIA LEGISLAȚIE, DOCUMENTARE ȘI CONTENCIOS

Lucrarea nr. 4570 din data de 24/04.2024

Biroul permanent al Senatului

195 / 29-04. 2024

Domnului Mario-Ovidiu Oprea
Secretar General al Senatului României

Stimate domnule secretar general,

L 195/2024 Ca urmare a adresei dumneavoastră nr. 1141 din data de 04.03.2024 prin care ați transmis spre avizare Consiliului Superior al Magistraturii *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice și pentru modificarea și completarea art. 337 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (b91/27.02.2024)*, vă comunicăm că aceasta a fost analizată în ședința din data de 18 aprilie 2024 a Comisiei nr. 1 - reunită „Legislație și cooperare interinstituțională”.

Referitor la solicitarea de avizare a propunerii legislative, având în vedere prevederile art. 39 alin. (3) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, precum și interpretarea dată de Curtea Constituțională sintagmei „acte normative ce privesc activitatea autorității judecătorești”, Comisia a reținut că nu se impune emiterea unui aviz de către Consiliul Superior al Magistraturii, urmând a fi exprimat un punct de vedere.

I. În ceea ce privește modificarea și completarea O.U.G. nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată

Analizându-se propunerea legislativă înaintată, Comisia a reținut, sub un prim aspect, că se urmărește **reducerea vârstei pentru obținerea permisului de conducere pentru categoriile de vehicule B și BE, de la 18 ani, la 17 ani.**

În ceea ce privește această modificare, s-a constatat că Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere (reformată) stabilește, printre altele, vârsta minimă pentru eliberarea permisului de conducere, raportat la fiecare categorie de autovehicule.

Pentru categoriile B și BE, art. 4 alin. (4) lit. b) și c) din Directivă stabilește o vârstă minimă de 18 ani. Totodată, potrivit art. 4 alin. (6) din Directivă, statele membre pot majora sau reduce vârsta minimă pentru eliberarea unui permis de conducere, iar potrivit art. 4 alin. (6) lit. d) din Directivă, pentru categoriile B și BE, vârsta poate fi redusă la 17 ani.

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

Astfel, propunerea legislativă este în concordanță cu Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere (reformată).

O observație se impune însă cu privire la art. 20 alin. (4) lit. b) din O.U.G. nr. 195/2002, propus a fi modificat prin proiectul de lege. Acesta a fost modificat prin O.U.G. nr. 1/2024 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice (publicată în Monitorul Oficial nr. 48 din 18 ianuarie 2024), în sensul că *Vârsta minimă pentru obținerea permisului de conducere este de 18 ani împliniți (...) pentru categoriile de vehicule A2, B, BE, C1, C1E, Tr și Tr1*. Prin pct. 9 al O.U.G. nr. 1/2024 a fost introdusă la anexa nr. 1, după litera p), o nouă literă, lit. p¹), cu următorul cuprins: *p¹) categoria Tr1: tractoare agricole sau forestiere a căror viteză maximă constructivă este mai mică sau egală cu 40 de km/h*.

Astfel, în propunerea legislativă nu s-a avut în vedere modificarea O.U.G. nr. 195/2002 prin O.U.G. nr. 1/2024, deși cel din urmă act normativ este anterior formulării prezentei propuneri legislative. Prin urmare, pct. 2 al propunerii legislative ar putea avea următorul conținut:

2. La articolul 20 alineatul (4), litera b) se modifică și va avea următorul cuprins:

b) 18 ani împliniți, pentru categoriile de vehicule A2, C1, C1E, Tr și Tr1;

În ceea ce privește alin. (3) propus a fi introdus la art. 20¹, s-a constatat că se propun două tipuri de răspundere solidară – pe de o parte, se reglementează răspunderea solidară a *persoanei care însoțește un minor care deține permis de conducere valabil pentru categoriile B, BE* cu minorul care conduce autovehiculul, și care se află în culpă pentru încălcarea de către acesta a *regulilor de circulație*; pe de altă parte, se instituie o răspundere solidară a acestei persoane cu minorul, pentru pagubele produse terților ca urmare a producerii unui accident de circulație.

În ceea ce privește prima ipoteză, folosirea sintagmei *persoana care însoțește un minor care deține permis de conducere valabil pentru categoriile B, BE* poate crea dificultăți de interpretare. Astfel, această sintagmă ar putea fi interpretată în sensul că se referă la orice persoană care însoțește minorul care deține permis de conducere, chiar dacă cunoaște sau nu că acesta are 17 ani, și nu neapărat persoana care și-a asumat rolul de însoțitor potrivit art. 20¹ alin. (1). Astfel, pentru claritatea reglementării, s-a propus ca ori de câte ori se fac referiri la persoana care și-a asumat rolul de însoțitor al minorului care a împlinit vârsta de 17 ani să se facă trimitere la *persoana care însoțește, în condițiile art. 20¹ alin. (1), un minor care a împlinit vârsta de 17 ani*.

Mai mult, în ceea ce privește sintagma *minorul aflat în culpă*, spre deosebire de dreptul penal, unde faptele săvârșite din culpă se sancționează doar atunci când legea penală prevede în

mod expres, în dreptul contravențional, ca regulă, se sancționează atât faptele săvârșite cu intenție (directă sau indirectă), cât și cele săvârșite din culpă, context în care textul propus a fi introdus ar putea fi interpretat în sensul că minorul răspunde contravențional pentru încălcarea regulilor de circulație doar dacă săvârșește fapta din culpă. Astfel, sintagma *minorul aflat în culpă pentru încălcarea de către acesta a regulilor de circulație* ar putea fi interpretată în sensul că se referă la forma de vinovăție cu care a fost săvârșită contravenția, fiind îndoielnic ca aceasta ar fi fost voința inițiatorilor.

De asemenea, prima ipoteză a textului în discuție instituie o răspundere solidară în materie contravențională, în condițiile în care răspunderea contravențională este personală.

În ceea ce privește **modificarea art. 38 din O.U.G. nr. 195/2002**, propunerea legislativă urmărește înlocuirea sintagmei *substanțe psihoactive* din conținutul art. 38 din O.U.G. 195/2002 cu sintagma *produse sau substanțe stupefiante ori a medicamentelor cu efecte similare acestora*, fără ca în expunerea de motive să se motiveze o astfel de opțiune legislativă.

Potrivit art. 1 alin. (1) din O.U.G. 195/2002, circulația pe drumurile publice a vehiculelor, pietonilor și a celorlalte categorii de participanți la trafic, drepturile, obligațiile și răspunderile care revin persoanelor fizice și juridice, precum și atribuțiile unor autorități ale administrației publice, instituții și organizații sunt supuse dispozițiilor prevăzute în prezenta ordonanță de urgență.

Legiuitorul a reglementat în art. 38 obligația persoanelor menționate de a se supune testării aerului expirat și/sau recoltării probelor biologice, la solicitarea polițistului rutier, întrucât legiuitorul incriminează penal în art. 336 din Codul penal infracțiunea de conducere a unui vehicul sau a altor substanțe, alin. (2) al art. 336 prevăzând că se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani sau cu amendă persoana aflată sub influența unor substanțe psihoactive, care conduce un vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere. În egală măsură, legiuitorul incriminează penal în art. 337 din Codul penal infracțiunea de refuz sau sustragere de la prelevarea de mostre biologice, prevăzând că se pedepsește cu închisoarea în aceleași limite, respectiv de la unu la 5 ani refuzul ori sustragerea conducătorului unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere de a se supune prelevării de mostre biologice necesare în vederea stabilirii, printre altele, a prezenței unor substanțe psihoactive.

Întrucât acțiunile întreprinse în scopul refuzului sau sustragerii de la recoltarea probelor biologice trebuie să fie circumscrise unor obligații prevăzute de lege în sarcina conducătorului de vehicul, *de lege lata*, art. 38 din O.U.G. 195/2002 impune obligația persoanelor indicate în textul

legal să se supună, la solicitarea polițistului rutier, printre altele, recoltării probelor biologice în vederea stabilirii consumului de *substanțe psihoactive*.

În ceea ce privește sintagma *substanțe psihoactive*, trebuie avută în vedere Decizia nr. 48/2021 din data de 9 iunie 2021 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în care s-au stabilit următoarele:

Folosirea sintagmei «substanțe psihoactive» din cuprinsul normei de incriminare a art. 336 alin. (2) din Codul penal include, pe lângă categoria de substanțe la care face referire Legea nr. 194/2011 privind combaterea operațiunilor cu produse susceptibile de a avea efecte psihoactive, altele decât cele prevăzute de acte normative în vigoare, republicată, și substanțele prevăzute în conținutul Legii nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și al Legii nr. 339/2005 privind regimul juridic al plantelor, substanțelor și preparatelor stupefiante și psihotrope, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel, categoria de *substanțe psihoactive* din cuprinsul normei de incriminare a art. 336 alin. (2) din Codul penal și, implicit, din cuprinsul art. 38 din O.U.G. 195/2002 (forma în vigoare), este mai largă decât categoria de *produse sau substanțe stupefiante*, incluzând-o pe aceasta.

În ceea ce privește introducerea unei noi contravenții la art. 102 alin. (1), la pct. 41, potrivit căreia constituie contravenție conducerea unui autovehicul cu nerespectarea prevederilor art. 20¹ alin. (1), s-a reținut că aceste condiții sunt următoarele:

- a) minorul să fi împlinit vârsta de 17 ani;
- b) minorul să dețină permis de conducere valabil pentru categoriile B, BE;
- c) minorul este însoțit de o persoană care deține un permis de conducere valabil pentru categoriile B, BE, pe care l-a obținut cu cel puțin 10 ani anterior momentului obținerii permisului de conducere de către minor.

Astfel, prin propunerea legislativă formulată, un minor în vârstă – de exemplu - de 16 ani - care conduce un autoturism pe drumurile publice, deși nu deține permis de conducere, ar săvârși o contravenție și nu o infracțiune, nefiind clar dacă aceasta este viziunea inițiatorilor prezentei propuneri legislative.

II. În ceea ce privește modificările propuse la Codul penal

Prealabil, s-a reținut formularea repetitivă a mențiunii *pentru care legea prevede obligativitatea deținerii unui permis de conducere*, fiind suficientă această mențiune doar o singură dată în cuprinsul alin. (2) al art. 337 din Codul penal.

În ceea ce privește subiectul activ al infracțiunii propus a fi introduse la art. 337 alin. (2) din Codul penal, au fost reiterate observațiile de mai sus, privind dificultățile de interpretare ale

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței Justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

sintagmei *persoana pentru care legea prevede obligativitatea deținerii unui permis de conducere, care însoțește un minor care conduce un autovehicul și care a împlinit vârsta de 17 ani, până la împlinirea vârstei de 18 ani, și pentru care legea prevede obligativitatea deținerii unui permis de conducere*. Astfel, această sintagmă ar putea fi interpretată în sensul că se referă la orice persoană care însoțește minorul care deține permis de conducere, chiar dacă cunoaște sau nu că acesta a împlinit 17 ani, și nu neapărat persoana care și-a asumat rolul de însoțitor potrivit art. 20¹ alin. (1). Astfel, pentru claritatea reglementării, s-a propus ca ori de câte ori se fac referiri la persoana care și-a asumat rolul de însoțitor al minorului care a împlinit vârsta de 17 ani să se facă trimitere la *persoana care însoțește, în condițiile art. 20¹ alin. (1), un minor care a împlinit vârsta de 17 ani*.

În plus, deși propunerea legislativă incriminează ca infracțiune refuzul ori sustragerea persoanei care însoțește minorul de a se supune prelevării de mostre biologice, necesare în vederea stabilirii alcoolemiei ori a prezenței unor substanțe psihoactive, nu se incriminează corelativ, în conținutul art. 336 din Codul penal, fapta aceleiași persoane de a însoți minorul, deși are o îmbibație alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge ori se află sub influența unor substanțe psihoactive.

În ipoteza în care nu este o omisiune de reglementare și aceasta este voința inițiatorilor, trebuie avut în vedere că această completare a art. 337 din Codul penal nu este de natură a realiza o protecție completă a relațiilor sociale privind siguranța circulației pe drumurile publice. S-a avut în vedere rațiunea incriminării infracțiunii prevăzute de art. 337 din Codul penal - în lipsa unei astfel de incriminări, multe din persoanele surprinse conducând un vehicul sub influența alcoolului sau a unor substanțe psihoactive ar adopta un astfel de comportament, pentru a împiedica tragerea la răspundere penală pentru infracțiunea prevăzută de art. 336 din Codul penal. Astfel, rațiunea incriminării în alin. (2) propus a fi introdus la art. 337 din Codul penal a refuzului sau sustragerii de la prelevarea de mostre biologice a persoanei care însoțește minorul ar fi tocmai de a-l sancționa penal pe acest însoțitor, chiar dacă acesta refuză testarea, în condiții identice cu persoana care însoțește minorul, deși se află sub influența alcoolului sau substanțelor psihoactive. Însă, contrar acestui raționament, se incriminează doar refuzul sau sustragerea persoanei care însoțește minorul de la prelevarea de mostre biologice, fără a sancționa tocmai ipoteza pentru care este necesară o astfel de incriminare – respectiv fapta aceleiași persoane de a însoți minorul în timp ce are o îmbibație alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge ori se află sub influența unor substanțe psihoactive.

În egală măsură, pentru o protecție completă a relațiilor sociale privind siguranța circulației pe drumurile publice, ar trebui analizat dacă nu ar trebui modificate, în mod corespunzător, și

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul Independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

infracțiunile prevăzute de art. 336¹ din Codul penal – *Consumul de alcool sau de alte substanțe psihoactive ulterior producerii unui accident de circulație* și de art. 338 din Codul penal - *Părăsirea locului accidentului ori modificarea sau ștergerea urmelor acestuia.*

Având în vedere toate aceste considerente, Comisia a apreciat că propunerea legislativă nu poate fi adoptată în forma transmisă.

Cu deosebită considerație,

Secretar general,

Judecător Andreea Simona Iftizian

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011